

Protocol kindermishandeling en huiselijk geweld

De El Amien is een bijzondere school, gesticht op islamitische grondslag. Dat wil zeggen dat de school de Koran (het Woord van Allah) en de Soenna (de levenswijze van de profeet Mohammed vrede zij met hem) als basis neemt om onderwijs te geven en haar leerlingen op te voeden.

IBS El Amien I
Saaftingestraat 312
1069 BW Amsterdam
Tel: 020 619 9970

IBS El Amien II
Wiltzanghlaan 93
1061 HB Amsterdam
Tel: 020 488 9409

www.elamien.nl | info@elamien.nl

INHOUD

Inleiding.....	3
1 Definitie en vormen kindermishandeling.....	4
1.1 Signalen kindermishandeling	4
1.1.1 Lichamelijke signalen 0-12 jaar	4
1.1.2 Sociaal emotionele gedragssignalen 0-12 jaar.....	5
1.1.3 Extra signalen bij meisjes met betrekking tot loverboys	6
1.1.4 Typische kinderopvangsignalen	6
1.1.5 Typische onderwijssignalen	6
1.1.6 Signalen gezin.....	6
1.1.7 Signalen van de ouder.....	7
1.1.8 Signalen zwangere vrouwen	7
2 Definitie huiselijk geweld	8
2.1 Signalen huiselijk geweld	8
2.1.1 Gevoelens van de professional	8
2.1.2 Lichamelijke letsel	9
2.1.3 Gedragmatige verschijnselen	9
2.1.4 Psychosociale klachten.....	9
2.1.5 Psychosomatische klachten	10
2.1.6 Psychiatrische stoornissen	10
3 Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling afwegingskader	11
3.1 De 5 stappen van de meldcode.....	11
3.2 Melding Veilig Thuis	13
4 Taken aandachtsfunctionaris	15
4.1.1 Meer informatie over dit onderwerp.....	15
5 Bijlage	16
5.1 Acute onveiligheid, structurele onveiligheid en disclosure	16
5.1.1 Acute onveiligheid.....	16
5.1.2 Structurele onveiligheid	17
5.1.3 Disclosure	17

INLEIDING

Elke school dient een protocol Meldcode Huiselijk geweld en Kindermishandeling voorhanden te hebben waarin is vastgelegd wie welke stappen zet met betrekking tot (vermoedens van) huiselijk geweld en/of kindermishandeling.

Voor u ligt de Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling van de El Amien scholen. De meldcode is een stappenplan waarin staat hoe medewerkers kindermishandeling signaleren en melden. In deze meldcode is een afwegingskader opgenomen waardoor de beslissing om al dan niet te melden bij Veilig Thuis ondersteund wordt.

Op 25 mei 2018 is de nieuwe privacywetgeving (AVG) van kracht geworden. De AVG is een algemeen kader dat niet inspeelt op specifieke situaties, zoals een vermoeden van kindermishandeling. Daarom geldt als algemene regel dat een specifieke wet voor een bepaalde sector prevaleert boven de algemene norm van de AVG. Dat geldt dus bijvoorbeeld voor de Wetten PO, VO, Leerplichtwet etc. De wet Meldcode gaat dus ook voor de AVG. Het recht om dossier aan te maken en te melden bij Veilig Thuis is dus onverminderd van toepassing

Voordat wij ingaan op de meldcode staan wij eerst stil bij de definitie van kindermishandeling en huiselijk geweld, de te onderscheiden vormen en de mogelijke signalen

1 DEFINITIE EN VORMEN KINDERMISHANDELING

Elke vorm van voor de minderjarige bedreigende of gewelddadige interactie van fysieke, psychische of seksuele aard, die de ouders of andere personen ten opzichte van wie de minderjarige in een relatie van afhankelijkheid of van onvrijheid staat, actief of passief opdringen waardoor ernstige schade wordt berokkend of dreigt te worden berokkend aan de minderjarige in de vorm van fysiek of

De definitie omvat verschillende vormen van kindermishandeling:

- **Lichamelijke mishandeling**
Elke vorm van fysiek geweld. Bijvoorbeeld het toebrengen van verwondingen zoals: kneuzingen, blauwe plekken, snij-, brand- of schaafwonden, botbreuken en hersenletsel. Deze verwondingen kunnen ontstaan door slaan, schoppen, knijpen, door elkaar schudden, branden, snijden, krabben, verstikking en/of vergiftiging.
- **Lichamelijke verwaarlozing**
Aan het kind onthouden wat het voor zijn lichamelijke gezondheid en ontwikkeling nodig heeft, zoals goede voeding, voldoende kleding, voldoende slaap, goede hygiëne en benodigde medische verzorging.
- **Psychisch geweld**
Bijvoorbeeld: stelselmatig vernederen, kleineren, pesten, bang maken, bedreigen met geweld, achterstellen, het verbieden met anderen om te gaan, eisen stellen waaraan het kind niet aan kan voldoen. Ook getuige zijn van huiselijk geweld valt hieronder.
- **Psychische of emotionele verwaarlozing**
Aan het kind onthouden wat het voor zijn geestelijke gezondheid en ontwikkeling nodig heeft: aandacht, respect, veiligheid, scholing, contact, warmte, liefde, genegenheid en bevestiging.
- **Seksueel misbruik**
Seksuele handelingen bij of met het kind, die niet passen bij leeftijd of ontwikkeling of seksuele handelingen waaraan het kind zich niet kan onttrekken.
Dit gaat van het betasten van het lichaam tot verkrachting en komt voor bij kinderen van alle leeftijden. Ook het tonen van pornografische materiaal aan een kind, valt onder seksueel misbruik.

1.1 SIGNALEN KINDERMISHANDELING

1.1.1 LICHAAMELIJKE SIGNALEN 0-12 JAAR

- Onverklaarbare blauwe plekken, schaafwonden, kneuzingen, botbreuken;
- Krab-, bijt-, of brandwonden;
- Littekens;

- Slechte verzorging wat betreft kleding, hygiëne, voeding;
- Onvoldoende geneeskundige/tandheelkundige zorg;
- Achter in ontwikkeling (motoriek, spraak, taal, emotioneel, cognitief);
- Psychosomatische klachten: buikpijn, hoofdpijn, misselijk etc.;
- Vermoeidheid, lusteloosheid;
- Genitale of anale verwondingen;
- Jeuk of infectie bij vagina of anus;
- Opvallend vermageren of dikker worden;
- Recidiverende urineweginfecties of problemen bij het plassen;
- Niet zindelijk (vanaf 4 jaar);
- Afwijkende groei- of gewichtscurve;
- Kind dat niet goed gedijt;
- Kind komt steeds bij andere artsen/ziekenhuizen;
- Houterige manier van bewegen (benen, bekken 'op slot');
- Pijn bij het lopen en/of zitten;
- Overdraagbare aandoening;
- Slaapproblemen;
- Voeding/ eetproblemen.

1.1.2 SOCIAAL EMOTIONELE GEDRAGSSIGNALLEN 0-12 JAAR

- Extreem zenuwachtig, gespannen, angstig of boos;
- Teruggetrokken gedrag;
- In zichzelf gekeerd, depressief;
- Passief, meegaan, apathisch, lusteloos;
- Kind is bang voor ouder;
- Plotseling verandering in gedrag;
- Veel aandacht vragen op een vreemde manier;
- Niet bij de leeftijd passende kennis, gedrag, of omgang met seksualiteit;
- Vastklampen of veel afstand houden;
- Angst of schrikreacties bij onverwacht lichamelijk contact;
- Niet bij de leeftijd passende kennis, gedrag of omgang met seksualiteit;
- Vastklampen of veel afstand houden;
- Angst of schrikreacties bij onverwacht lichamelijk contact;
- Zelf verwondend gedrag;
- Overrijverig;
- Jong of ouwelijk gedrag;
- Stelen, brandstichting, vandalisme;
- Altijd waakzaam;
- (Angst voor) zwangerschap;
- Lichaam stijf houden bij optillen;
- Angstig bij verschonen;
- Extreem verantwoordelijkheidsgevoel;
- Niet spelen met andere kinderen (vanaf 3 jaar);
- Afwijkend spel (ongebruikelijke thema's die kunnen wijzen op kindermishandeling);
- Snel straf verwachten;
- Gebruik van alcohol of drugs;
- Agressieve reacties naar andere kinderen;

- Geen interesse in speelgoed/spel;

1.1.3 EXTRA SIGNALLEN BIJ MEISJES MET BETREKKING TOT LOVERBOYS

- Vermoeid en vermagerd;
- Stemningswisselingen;
- Seksueel wevend gekleed;
- Automutilatie;
- Ineens veel geld en dure spullen;
- Verschillend gedrag vertonen in verschillende situaties;
- Steeds minder binding met thuis; veel op straat;
- Veel problemen thuis;
- Andere meisjes werven voor prostitutie of escortservice;
- Tatoeages (met mannen naam)
- Drugsgebruik;
- Schoolverzuim/spijbelen;
- Sporen van lichamelijk geweld;

1.1.4 TYPISCHE KINDEROPVANGSIGNALLEN

- Regelmatig te laat opgehaald of gebracht;
- Geen of weinig belangstelling van de ouders voor (belevissen of ontwikkeling van) het kind;
- Afwijkend gedrag van het kind bij het halen en brengen door de ouders;
- Zich niet willen uitkleden voor het slapen;
- Niet verschoond willen worden;
- Knijpen, bijten, haren trekken van andere kinderen;
- Kind wordt onverzorgd gebracht (bijv. volle luier, ongewassen, hongerig);
- Kind wordt onverwacht uitgeschreven zonder afscheid.

1.1.5 TYPISCHE ONDERWIJSSIGNALLEN

- Leerproblemen;
- Taal- of spraakproblemen;
- Plotseling drastische terugval in schoolprestaties;
- Faalangst;
- Hoge frequentie schoolverzuim;
- Altijd heel vroeg op school zijn en na schooltijd op school(plein) blijven;
- Regelmatig te laat op school komen;
- Geheugen- of concentratieproblemen;
- Geen of weinig belangstelling van de ouders voor (de schoolprestaties) van het kind;
- Angstig bij het omkleden (bijv. bij gym/zwemmen);
- Afwijkend gedrag wanneer de ouders het kind van school halen;
- Kind wordt onverwacht uitgeschreven zonder afscheid;
- Onverzorgd naar school;
- Zonder ontbijt naar school/geen lunchpakket;
- Ouders nemen schooladviezen niet over;
- Te hoge druk op schoolprestaties.

1.1.6 SIGNALLEN GEZIN

- Onveilig behuizing;

- Onhygiënische leefruimte;
- Sociaal geïsoleerd;
- Kind gedraagt zich anders als de ouders in de buurt zijn;
- Gezin verhuist vaak;
- Gezin wisselt vaak van huisarts, specialist of ziekenhuis;
- Relatieproblemen van ouders;
- Lichamelijk/geestelijk straffen is gangbaar;
- Gezin kampt met divers problemen;
- Socio-economische problemen: werkloosheid, uitkering, migratie;
- Veel ziekte in het gezin;
- Geweld tussen gezinsleden.

1.1.7 SIGNALLEN VAN DE OUDER

- Ouder schreeuwt naar een kind of schelt het kind uit;
- Ouder troost kind niet bij huilen;
- Ouder reageert niet of nauwelijks op het kind;
- Ouder komt afspraken niet na;
- Ouder heeft irreële verwachtingen van het kind;
- Ouder heeft ervaring met geweld uit eigen verleden;
- Ouder staat er alleen voor en heeft weinig steun uit de omgeving;
- Ouder weigert benodigde medische/geestelijk hulp voor kind;
- Ouder heeft psychiatrische/ psychische problematiek;
- Ouder gedraagt zichzelf nog als kind;
- Ouder heeft cognitieve beperkingen;
- Ouder vertoont negatief en dwingend gedrag;
- Ouder belast kind met volwassen zorgen of problemen.

1.1.8 SIGNALLEN ZWANGERE VROUWEN

- Alcohol- of drugsgebruik;
- Roken;
- Afzijdig houden van prenatale zorg;
- Geen vaste verblijfplaats;
- Onverzorgd;
- Geïsoleerd leven;
- Geen sociaal leven;
- Geen sociaal netwerk;
- Psychische problemen;
- Een verward indruk;
- Onvoorbereid op bevalling en/of komst kind;
- Verbergen zwangerschap;
- Het kind niet willen.

2 DEFINITIE HUISELIJK GEWELD

Huiselijk geweld is geweld dat door iemand uit de huiselijke- of familiekring van het slachtoffer wordt gepleegd. Hieronder vallen lichamelijke en seksuele geweldpleging, belaging en bedreiging (al dan niet door middel van, of gepaard gaand met, beschadiging van goederen in en om het huis).

Er is altijd sprake van een machtsverschil tussen dader en slachtoffer. Uit onderzoek blijkt dat plegers de meest kwetsbare personen kiezen, als slachtoffer. Een ander kenmerk van huiselijk geweld is de omstandigheid dat dader en slachtoffer (waaronder ook minderjarige slachtoffers) desondanks – en soms noodgedwongen – blijvend deel uitmaken van elkaars leef- en woonomgeving. Hiermee hangt samen dat huiselijk geweld vaak een stelselmatig karakter heeft en er een hoog recidiverisico is. Geweld in het gezin gaat vaak met andere problematiek gepaard, zoals spanningen tussen echtgenoten, werkloosheid of verslaving.

TOELICHTING

Enkele termen vragen om verduidelijking:

Geweld: aantasting van de persoonlijke integriteit in de vorm van lichamelijk of seksueel, en/of geestelijk geweld. Het geweld kan variëren van een enkele klap, trap of schop met letsel als gevolg tot systematisch frequent en langdurig geweld met blijvend lichamelijk letsel als gevolg.

Huiselijke kring: de dader is een (ex-) partner, gezinslid, familielid of huisvriend. Huisvrienden zijn personen die een vriendschappelijke band onderhouden met het slachtoffer of iemand uit de onmiddellijke omgeving van het slachtoffer en het slachtoffer in de huiselijke sfeer ontmoeten.

Slachtoffer(s): iemand die door de gevolgen van bepaalde handelingen of gebeurtenissen wordt getroffen.

Slachtoffers van huiselijk geweld: personen die het geweld ondergaan of ervaren, veroorzaakt door hen die tot de huiselijke kring behoren. Zoals vrouwen en mannen die door hun (ex)- partners worden mishandeld, kinderen die door hun ouders of huisvrienden worden mishandeld of misbruikt. Maar ook ouders of ouderen die door hun kinderen of verzorgenden worden mishandeld. Kinderen die getuige zijn van huiselijk geweld- en niet direct het slachtoffer- worden toch aangemerkt als slachtoffers, omdat alleen al het als kind getuige zijn van vormen van geweld in huis kan leiden tot traumatische gevolgen.

Pleger of dader: iemand die een strafbaar feit pleegt, iemand die een misdrijf pleegt.

2.1 SIGNALEN HUISELIJK GEWELD

2.1.1 GEVOELEN VAN DE PROFESSIONAL

- Idee dat er iets niet klopt/niet-pluis gevoel;
- ‘Onderbuikgevoelens’;
- Sterke emotionele reactie op cliënt die niet geplaatst kan worden.

2.1.2 LICHAAMELIJKE LETSEL

- Blauwe plekken;
- Kneuzingen;
- Verwondingen (snij-, brand-, bijt en hoofdwonden);
- Verlies van tanden;
- Fracturen (ribben, neus, botten)
- Ontwrichtingen (met name kaak en schouder);
- Gehoorstoornissen;
- Genitale stoornissen;
- Schedelletsel.

2.1.3 GEDRAGSMATIGE VERSCHIJNSELEN

- Moeite met oogcontact;
- Schrikachtig; sterk gespannen;
- Moeilijk bereikbaar zijn, afspraken steeds uitstellen;
- Moeite om emoties te uiten;
- Geven van paradoxale boodschappen;
- Ingehouden woede;
- Grenzeloosheid (ook: sterke hulpeloosheid);
- Niet over eigen geld beschikken;
- Slaafse houding tegenover partner;
- Weinig contacten buitenshuis;
- Altijd door de partner vergezeld worden, ook als er geen taalproblemen zijn;
- Veelvuldig praten over geweld tegen andere vrouwen;
- Prikkelbaar en agressief t.o.v. eigen kinderen;
- Drugs-, medicijngebruik, eetproblemen;
- Gokken;
- Dwangmatig gedrag.

2.1.4 PSYCHOSOCIALE KLACHTEN

- Schuldgevoelens;
- Schaamte;
- Concentratiestoornissen;
- Depressieve gevoelens;
- Negatieve zelfbeeld;
- Relatieproblemen;
- Problemen rond seksualiteit en intimiteit;
- Wantrouwen;
- Sterke waakzaamheid/achterdocht;
- Prikkelbaarheid (ook t.o.v. lawaai etc.);
- Tegenstrijdige gevoelens;
- Sociaal isolement;
- Opvoedingsproblemen met kinderen (verwaarlozing, parentificatie, mishandeling);
- Vragen op het gebied van echtscheiding, huisvesting en dergelijke

2.1.5 PSYCHOSOMATISCHE KLACHTEN

- Symptomen van angst (hartkloppingen, hyperventilatie, trillen, zweten. Duizeligheid, buikpijn, pijn in de hartstreek, kortademigheid, slapeloosheid);
- Symptomen van machteloosheid (slapte, neerslachtigheid, depressiviteit, vermoeidheid);
- Symptomen van spanning (hoofdpijn, slaapstoornissen, nachtmerries, maagpijn);

2.1.6 PSYCHIATRISCHE STOORNISSEN

- Suïcidepogingen;
- Zelfdestructief gedrag;
- Dissociatieve verschijnselen;
- Multiple- persoonlijkheidsstoornis;
- Psychoses;
- Herbelevingen;
- Misbruik en afhankelijk van middelen (medicijnen, alcohol, drugs);
- Gokverslaving.

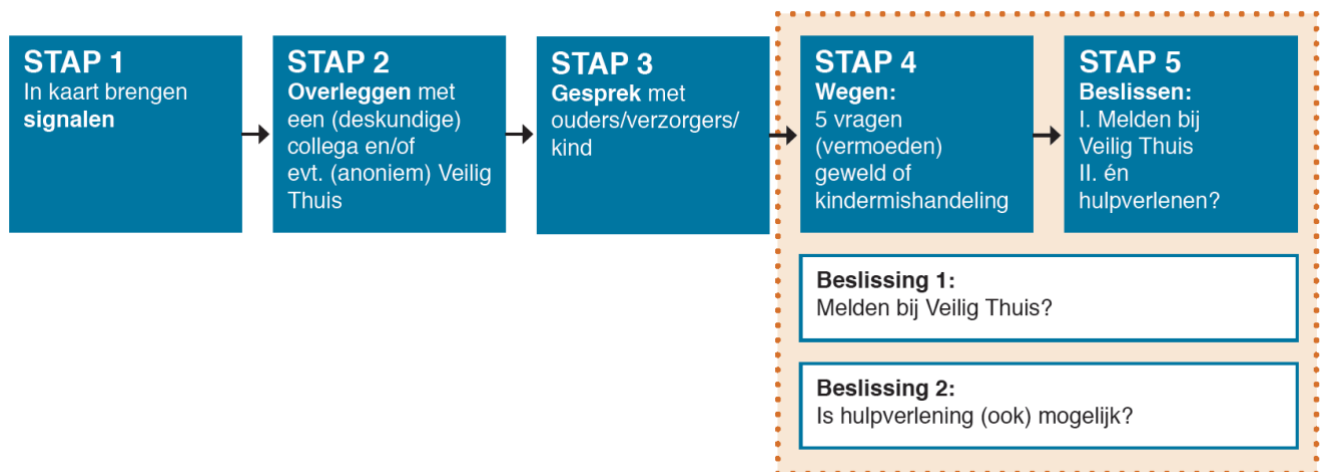
3 MELDCODE HUISELIJK GEWELD EN KINDERMISHANDELING AFWEGINGSKADER

De meldcode beschrijft de 5 stappen die een professional doorloopt als hij of zij vermoedens heeft van huiselijk geweld of kindermishandeling. Het gaat hierbij niet alleen om vermoedens van fysiek geweld, maar ook om vermoedens van psychisch of seksueel geweld en vermoedens van verwaarlozing.

Per 1 januari 2019 is de meldcode aangescherpt. Het is de professionele norm geworden om melding te doen bij Veilig Thuis als er vermoedens zijn van acute en structurele onveiligheid. Daarnaast is het verplicht geworden afwegingskader te gebruiken in stap 4 en 5 van de meldcode. Het afwegingskader helpt de professionals bij het wegen van het huiselijk geweld of de kindermishandeling en bij het beslissen.

In de voorliggende meldcode is dit afwegingskader verwerkt.

3.1 DE 5 STAPPEN VAN DE MELDCODE

DE STAPPEN VERDER UITGEWERKT

➤ **Stap 1: In kaart brengen van signalen**

Wanneer er signalen zijn van kindermishandeling of huiselijk geweld wordt dit zo feitelijk mogelijk door de leerkracht in kaart gebracht en vastgelegd in ParnasSys. De intern begeleider vraagt tijdens de groepsbespreking of er sprake is van signalen van kindermishandeling/huiselijk geweld.

➤ **Stap 2: Overleggen met een collega en eventueel raadplegen van Veilig Thuis.**

De leerkracht bespreekt de signalen met de intern begeleider/aandachtsfunctionaris. De intern begeleider/aandachtsfunctionaris bespreekt de signalen op het IB-overleg. Het is ook mogelijk om contact op te nemen met Veilig Thuis of een deskundige op het gebied van letselduiding voor advies. Veilig thuis is het advies en meldpunt voor huiselijk geweld en kindermishandeling.

➤ **Stap 3: Gesprek met betrokkenen**

De leerkracht en de intern begeleider/aandachtsfunctionaris voeren het gesprek samen met de ouders. In het gesprek gaat het erom dat de leerkracht en intern begeleider/aandachtsfunctionaris:

- Uitleg geeft over het doel van het gesprek;
- De signalen bespreekt, dit wil zeggen de feiten die hij heeft vastgesteld en de waarnemingen die hij heeft gedaan;
- De cliënt uitnodigt om daarop te reageren;
- En pas na deze reactie zo nodig komt met een interpretatie van wat hij heeft gezien en gehoord en wat hem in reactie daarop verteld is.

Indien de vermoedens door het gesprek weggenomen worden dan zijn verdere vervolgstappen niet nodig. De leerkracht overlegt met de intern begeleider/aandachtsfunctionaris of een gesprek met het kind nodig is.

Een gesprek met ouder(s) kan achterwege gelaten worden als het de veiligheid van het kind in het geding komt. Dan wordt de volgende stap genomen.

➤ **Stap 4 en 5: Wegen van het geweld of kindermishandeling**

Uitwerking van de vijf afwegingsvragen en beslissingen in stappen 4 en 5 van de meldcode voor het onderwijs (en Leerplicht):

1. VERMOEDEN WEGEN

Ik heb de stappen 1 t/m 3 van de Meldcode doorlopen en

A: op basis van deze doorlopen stappen is er geen actie nodig: dossier vastleggen en sluiten.

B: ik heb een sterk vermoeden van huiselijk geweld en/of kindermishandeling.

Stel het bevoegd gezag van de school op de hoogte. Ga verder naar afweging 2.

2. VEILIGHEID

Op basis van de stappen 1 t/m 4 van de Meldcode schatten wij als school (functionarissen en bevoegd gezag) in dat er sprake is van acute en/of structurele onveiligheid (zie bijlage 1 voor definitie):

A: NEE -> ga verder naar afweging 3.

B: JA of twijfel -> direct (telefonisch) (anoniem) melding doen bij Veilig Thuis. De afwegingen hierna worden met Veilig Thuis doorlopen.

3. HULP

Ben ik, of iemand anders in mijn school of een ketenpartner is, in staat om effectieve hulp te bieden of te organiseren en kan de dreiging voor mogelijk huiselijk geweld of kindermishandeling afgewend worden?

A: NEE -> melden bij Veilig Thuis, die binnen 5 werkdagen een besluit neemt en terugkoppelt naar de melder.

B: JA -> ga verder met afweging 4.

4. HULP

Aanvaarden de betrokkenen de hulp zoals in afweging 3 is georganiseerd en zijn zij bereid zich actief in te zetten?

A: NEE -> melden bij Veilig Thuis.

B: JA -> hulp in gang zetten, termijn afspreken waarop effect meetbaar of merkbaar moet zijn. Maak de afspraken zo concreet mogelijk en documenteer deze. Spreek af wie welke rol heeft en benoem casemanager. Spreek af welke taken alle betrokkenen en specifiek de casemanager heeft, zodat de verwachtingen voor iedereen helder zijn. Leg vast, voer uit en ga verder met afweging 5.

5. RESULTAAT

Leidt de hulp binnen de afgesproken termijn tot de afgesproken resultaten ten aanzien van de veiligheid, het welzijn en/of het herstel van de direct betrokkenen?

A: NEE -> melden bij Veilig Thuis.

B: JA -> hulp afsluiten met vastgelegde afspraken over het monitoren van de veiligheid van alle betrokkenen.

Op de El Amien scholen is het mogelijk de casus tijdens het ZBO (anoniem) te bespreken met ketenpartners.

3.2 MELDING VEILIG THUIS

Een melding bij Veilig Thuis wordt altijd gedaan door iemand van de **directie**.

Wanneer er een melding gedaan wordt:

- Er altijd om toestemming gevraagd van de ouder(s). Indien ouder(s) hier geen toestemming voor geven worden de bezwaren besproken.

- Mochten de ouder(s) geen toestemming geven voor de melding dan wordt de ernst van de zaak afgewogen en zonder toestemming van ouder(s) een melding gedaan.
- In gevallen waarbij de veiligheid van één van de gezinsleden in het geding komt wordt er afgezien van het gesprek en direct een melding gedaan.
- Na het maken van een melding blijft de school betrokken bij het ondersteunen en bescherming van het gezin in overleg met 'Veilig Thuis'.

4 TAKEN AANDACHTSFUNCTIONARIS

Binnen de El Amien school zijn er drie aandachtsfunctionarissen. De taken van de aandachtsfunctionaris zijn:

- Ondersteunen en adviseren van collega's en directie
- Implementeren van het protocol
- Profileren van het protocol en het onder de aandacht houden
- Informeren van directie, collega's en ouders over vervolgstappen
- Motiveren van directie, collega's en ouders om de nodige stappen te ondernemen
- Organiseren en coördineren van alle zaken rondom het protocol
- Vastleggen en documenteren van het proces
- Evalueren en rapporteren van het protocol

4.1.1 MEER INFORMATIE OVER DIT ONDERWERP

- www.jeugdbescherming.nl
- www.nji.nl
- www.toolkitaandachtsfunctionaris.nl
- <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/huiselijk-geweld/meldcode>
- https://www.poraad.nl/files/themas/school_kind_omgeving/afwegingskader_bij_meldcode_kinder mishandeling.pdf

5 BIJLAGE

5.1 ACUTE ONVEILIGHEID, STRUCTURELE ONVEILIGHEID EN DISCLOSURE

5.1.1 ACUTE ONVEILIGHEID

Definitie: Een persoon is in direct fysiek gevaar, diens veiligheid is de komende dagen niet gegarandeerd en hij of zij heeft direct bescherming nodig.

Toelichting: Bij het afwegen van signalen van huiselijk geweld en/of kindermishandeling schat een beroepskracht allereerst en voortdurend in of een betrokkene acuut (levens)gevaar loopt. Dit betreft de aanwezigheid van fysiek of seksueel geweld (met of zonder letsel) of, in geval van zorgafhankelijke kinderen of (oudere) volwassenen, de afwezigheid van de meest basale verzorging (waaronder eten, drinken, kleding en onderdak) maar bijvoorbeeld ook om het onnodig toedienen van medicijnen of het verrichten van onnodige zorg.

Voorbeelden:

- Door geweld toegebrachte verwonding die medische behandeling behoeft.
- (Ernstig) letsel met een vermoeden dat dit is toegebracht, of een poging daartoe.
- Poging tot verwurging.
- Wapengebruik.
- Geweld tijdens de zwangerschap.
- (Vermoeden van) seksueel misbruik of seksueel geweld of seksuele exploitatie van kinderen jonger dan 18 jaar.
- Acute bedreiging om zichzelf of een naaste (waaronder (ex)-partner, kinderen of familielid) te doden, ernstig letsel toe te brengen of hun vrijheid te benemen (familiedrama, eerwraak, vrouwelijke genitale verminking).
- Onthouden van zorg die acuut de gezondheid bedreigt van -9 maanden tot + 100 jaar, waaronder het onthouden van voedsel.
- Als een ouder/verzorger (medische) klachten/aandoeningen bij een kind verzint/aandikt, (medische) onderzoeksgegevens betreffende bij het kind bestaande klachten en afwijkingen vervalst of in het kader van een onderzoek selectief verstrek of (medische) klachten en afwijkingen bij het kind daadwerkelijk veroorzaakt.
- Vrijheidbeperkende maatregel voor pleger loopt af zonder dat er afdoende veiligheidsmaatregelen genomen zijn.
- Acute onveilige situatie bestaat of zorg dreigt weg te vallen vanwege suïcidepoging, automutilatie, acuut psychiatrisch beeld, intoxicatie door alcohol of drugs.
- Noodgedwongen vlucht van huis door (dreiging van) huiselijk geweld en/of kindermishandeling.
- een minderjarig kind dat alleen gelaten wordt in huis zonder toezicht en verzorging van een volwassene
- Minderjarigen die opgesloten worden in huis en onthouden worden van eten en drinken
- Minderjarigen die met een alleenstaande ouder leven, waarbij deze ouder een acute psychose krijgt

5.1.2 STRUCTURELE ONVEILIGHEID

Definitie: Er is sprake van herhaling of voortduren van onveilige situaties of van geweld.

Toelichting: Een voorgeschiedenis van huiselijk geweld of kindermishandeling is de belangrijkste voorspeller voor voortduren van onveiligheid (plegerschap en slachtofferschap) in de toekomst.

Voorbeelden

- Minderjarigen die opgroeien bij ouders met zodanig ernstige (psychosociale, relationele) problematiek ten gevolge van verstandelijke beperking, middelenverslaving, psychische problematiek dat de fysieke en emotionele veiligheid van het kind bij herhaling en/ of voortdurend wordt bedreigd en de ontwikkelmogelijkheden van deze minderjarigen structureel ingeperkt worden.
- Vergelijkbare situaties met kwetsbare ouderen en een mantelzorger.
- Ernstige verwaarlozing die voor jonge opgroeiende kinderen blijvende schade kan veroorzaken.
- Escalerende vormen van stalking in partnerrelaties.
- Minderjarige die geregeld getuige is van huiselijk geweld tussen ouders.
- Minderjarigen die een hoog schoolverzuim hebben.
- Minderjarigen die geregeld fysiek mishandeld worden.

5.1.3 DISCLOSURE

Definitie: Slachtoffers die uit zichzelf een beroepskracht om hulp vragen of zich uiten bij (mogelijk) huiselijk geweld en/of kindermishandeling.

Toelichting: Als een slachtoffer, kind of volwassene, uit zichzelf een beroepskracht om hulp vraagt bij huiselijk geweld en/of kindermishandeling of zich hierover uit zonder hulp te vragen, betekent dit veelal dat het (minderjarige) slachtoffer een acute crisis ervaart en vreest voor de veiligheid en/of het welzijn van zichzelf of gezinsleden. Het met onvoldoende voorbereiding met de ouders/verzorgers bespreken van de (door het slachtoffer) geuite zorgen kan leiden tot (verergering van) situaties van acute of structurele onveiligheid. Dit geldt uitdrukkelijk ook voor specifieke vormen van huiselijk geweld zoals (ex)partnerstalking, huwelijksdwang, mensenhandel, eengerelateerd geweld en oudermishandeling. Een professionele norm tot melden betekent in dit geval zorgvuldige afstemming over de vervolgacties tussen de beroepskracht, Veilig Thuis en het slachtoffer. Bij de keuze voor wel/niet melden staat de veiligheid van het slachtoffer altijd voorop.